

Εργαστήριο
Ιστορίας της Ιατρικής
και Ιατρικής Δεοντολογίας

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Η Ιατρική στην αρχαία Αίγυπτο με τη βοήθεια της ιατρικής τεχνολογίας

Ομιλητής: Επίκουρος Καθηγητής Ιστορίας της Ιατρικής κος Γρηγόριος Τσουκαλάς

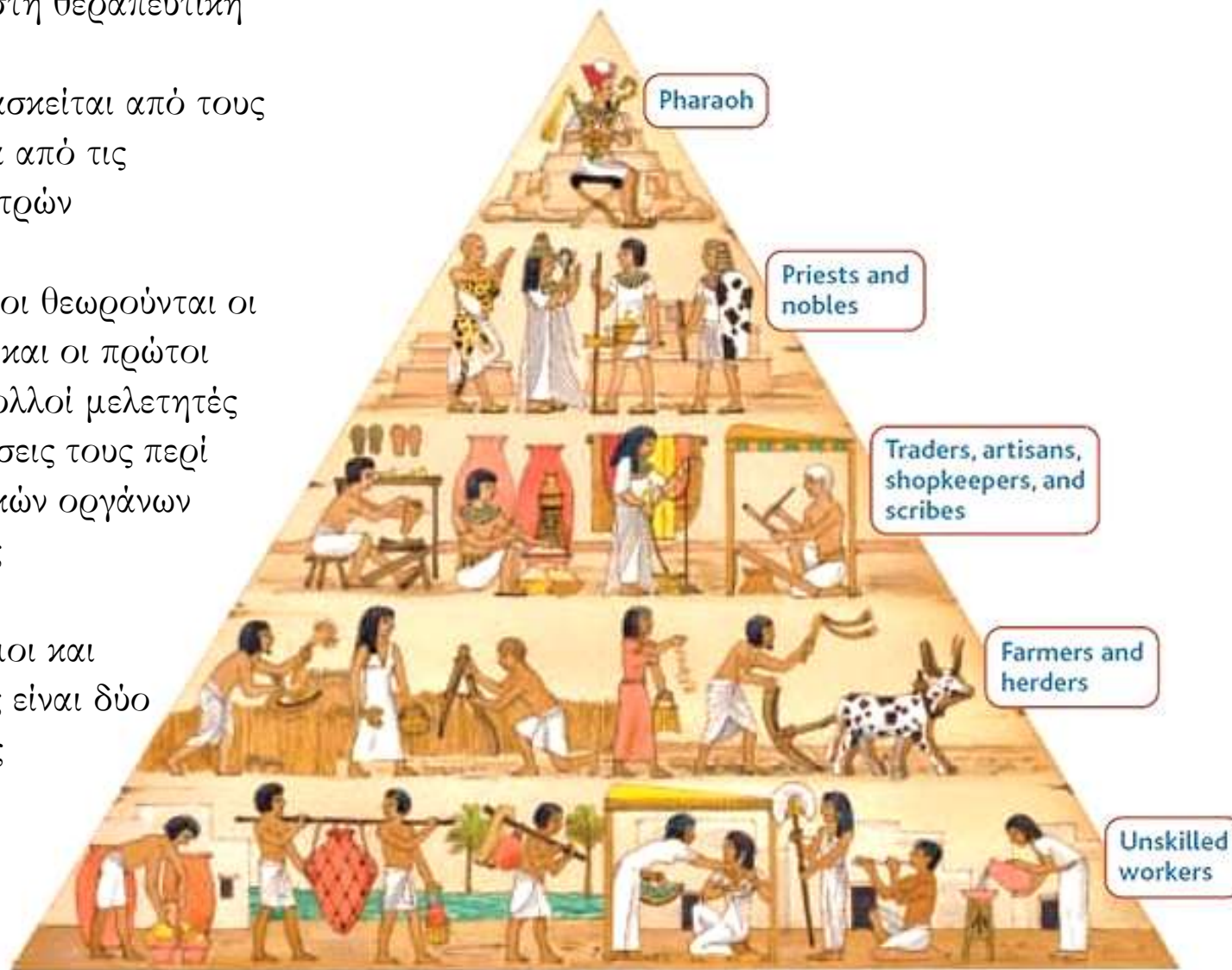
Αρχαία Αίγυπτος, Ιστορικά γεγονότα & κοινωνική θέση

Το θείο έχει θέση στη θεραπευτική

Η ιατρική αρχικά ασκείται από τους ιερείς και αργότερα από τις διάφορες κάστες ιατρών

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι θεωρούνται οι πρώτοι χειρουργοί και οι πρώτοι ανατόμοι, αν και πολλοί μελετητές θεωρούν ότι οι γνώσεις τους περί ανατομίας εσωτερικών οργάνων ήταν περιορισμένες

Χειρουργοί-ανατόμοι και ταριχευτές μούμιας είναι δύο διαφορετικές τάξεις

Η δημιουργία του θείου

Η θρησκευτικές τελετές αφορούν στα παρακάτω στοιχεία και έχουν σχέση με το πώς αυτά συνδέονται με τη ζωή και την υγεία στην αρχαία Αίγυπτο

Ουρανός

Ήλιος

Ποταμός Νείλος

Η αναγέννηση της φύσης και η φυτική παραγωγή

Ζωικό βασίλειο

Βασιλεία των Φαραώ

Ancient Egypt scene, mythology illustration

Amun & Amun-Ra

Amun (the hidden one)

Δημιουργός του Σύμπαντος, πατέρας των Φαραώ

Θεός του ουρανού και του φωτός

Θεός της γονιμότητας Amun-Min

Θεός με χαρακτηριστικά πολέμαρχου Amun-Ra

Μέλος του Thebes Trinity

Gold-plated silver figure of Amun-Ra, this figure was cast in silver and decorated with gold overlays on the headdress, collar necklace, and kilt. His divine beard shows that he is a god, and his headdress identifies him as Amun, The British Museum, number EA60006

Relief of Amun-Ra, temple of Amun at Kawa, in Ancient Nubia (Sudan), 25th Dynasty, Taharqa

Mut η σύζυγος και Chonsu (Horus) το άρρεν τέκνο

Η θεά μητέρα

Η θεά που γέννησε τον
κόσμο με παρθενογένεση

Η θεά του ύδατος από όπου
προέρχονται όλα

Mut nursing the pharaoh, Seti I,
in relief from the second
hypostyle hall of Seti's mortuary
temple in Abydos

Θεός του
φεγγαριού

Θεός του ερχομού
της ζωής

Painting depicting
Khonsu in the tomb of
Montuherkhepeshef,
Valley of the Kings,
western Thebes

Η οικογένεια του Osiris

Ο Osiris, αδελφός και σύζυγος της Isis, θα διδάξει ως βασιλιάς στους Αιγύπτιους τον πολιτισμό

Θεός της γονιμότητας και της καλλιέργειας της γης

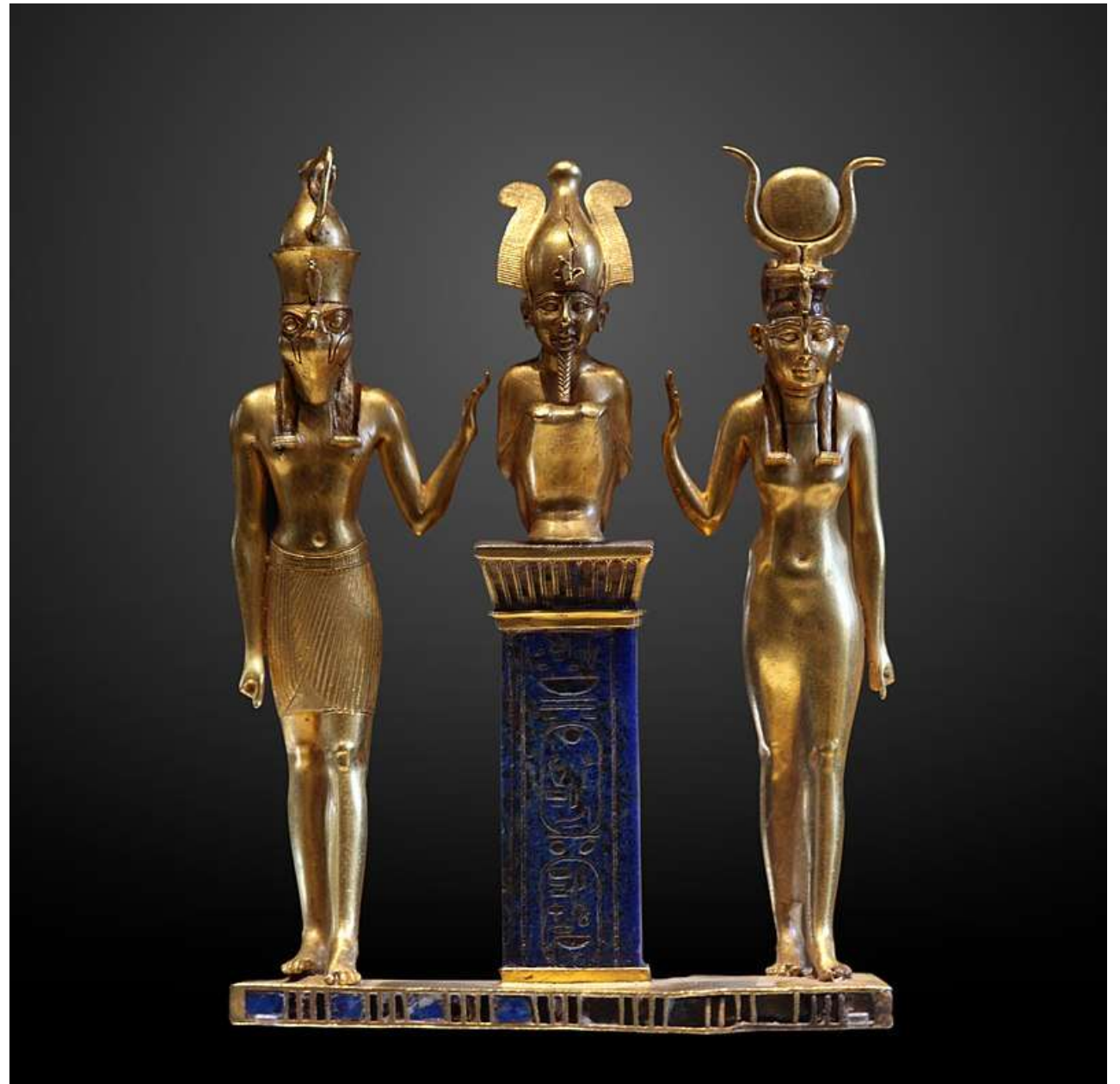
Σε λατρευτικές τελετές γονιμότητας και σποράς αναπαριστούν την αναγέννηση του θεού

Οι Φαραώ συνδέονται με το θεό στο κόσμο των νεκρών

Isis θεά των νεκρών και προσωποποίηση της φύσης

Το τέκνο τους Horus, ήταν ο θεός προστάτης των Φαραώ, ο θεός του ήλιου, του ουρανού και της θεραπευτικής

The family of Osiris, Osiris on a lapis lazuli pillar in the middle, flanked by Horus on the left and Isis on the right, Twenty-second Dynasty, Louvre, Paris

Η οικογένεια του Osiris και το αιώνιο χθόνιο σύμβολο, ο Όφης

Isis with Serpent Tail, Egypt, 2nd century AD,
Sculpture terracotta, Los Angeles
County Museum of Art

Isis stands holding a rearing serpent in each hand; the serpents wear discs on their heads and their tails curl around her arms. The goddess' garment is long and pleated with a knot in the front. Her crown, with uraei, horns, feathers, a disc, and serpents sits atop her wig and vulture cap 1st century BC (Ptolemaic), bronze, Baltimore; Walters Art Museum

Ο Anubis

Θεός προστάτης των τάφων

Θεός των νεκρών θα χάσει τη θέση του από τον Osiris

Anubis was the ancient Egyptian guardian of graves and supervisor of the mummification process. The jackal-headed deity was responsible for weighing the hearts of people who had passed on and were seeking judgment. Detail from a wooden sarcophagus, Egypt ca400 BC

O Anubis

Anubis embalming the dead, detail of a wall painting, Tomb of Baenentyu, Bahariya Oasis, Egypt. Egyptian civilisation, Saite Period, Dynasty 16

O Bes

Θεός της γονιμότητας

Θεός του τοκετού,

και της εγκύου γυναίκας

Θεός προστάτης των νεογνών κατά τον τοκετό

Θεός του χωρατού και του πολέμου

Bes, Late Period, The Louvre Museum, Paris

Bes-image of the god Hor-Asha-Khet
Late Period-Ptolemaic Period, 4th-2nd century BC, Metropolitan
Museum of Art

Ο Bes

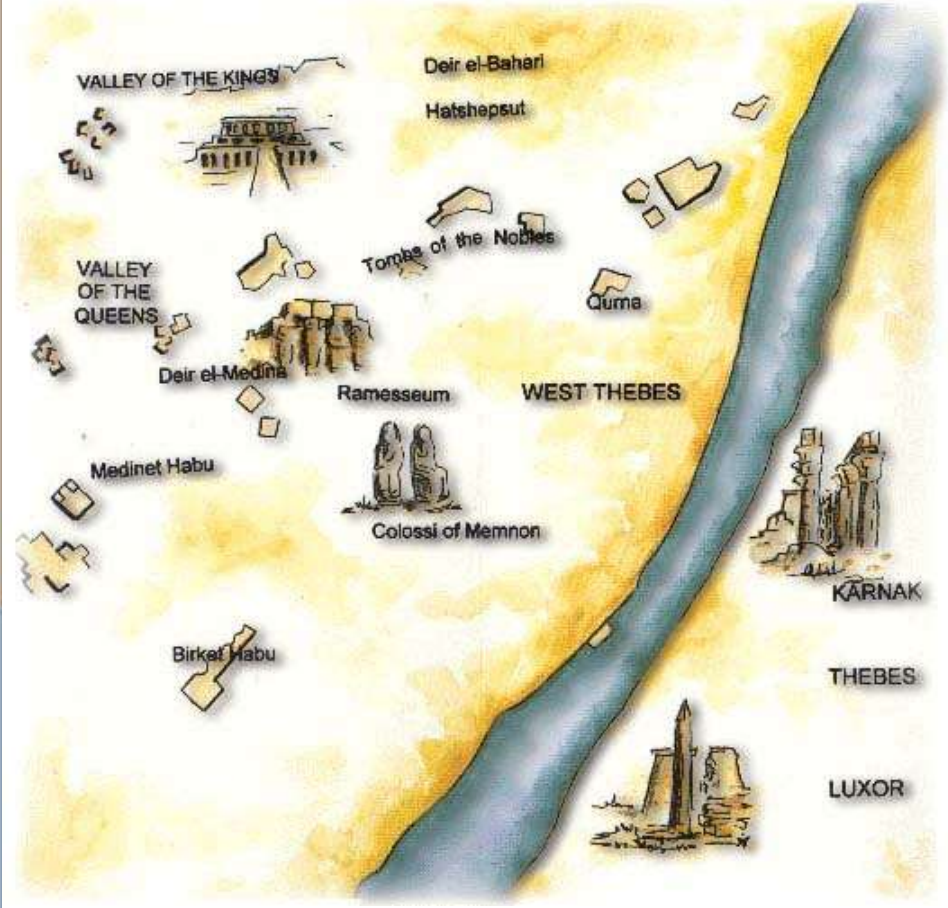

Ο Bes πνίγει έναν όφι
για να δείξει την
κυριαρχία έναντι σε
χθόνια στοιχεία και
κραδάνει ένα ξίφος ως
προειδοποίηση για τους
άγνωστους κινδύνους
που έρχονται,
Metropolitan Museum
of Art

Ο Bes ως προστάτης των
νεογνών και ως θεός της
μουσικής για το νανούρισμα
της μητέρας, Metropolitan
Museum of Art

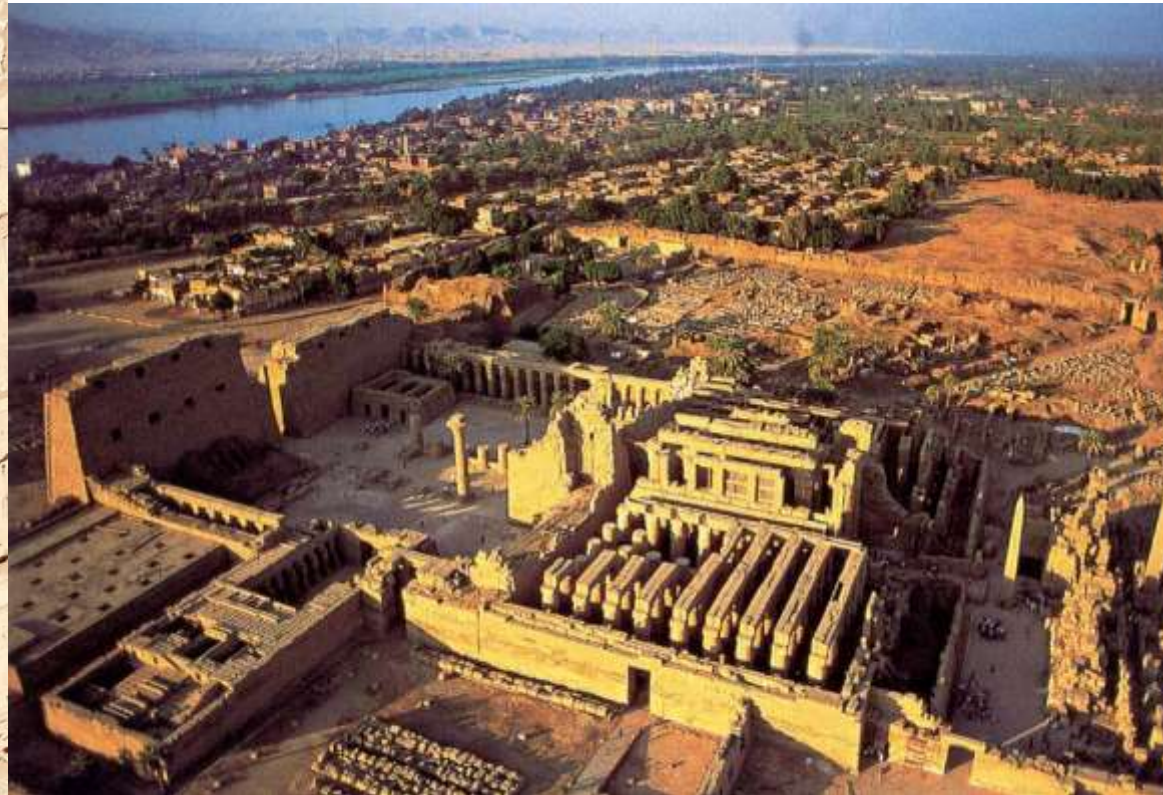
Η αρχαία Αίγυπτος

Το Καρνάκ, ο μεγαλύτερος χώρος λατρείας της αρχαίας Αιγύπτου αφιερωμένος στις θεότητες της Τριάδας των Θεβών

An Overview of the Great Temple of Amun at Karnak

Aerial view of the Great Hypostyle Hall at Karnak

Το σύμπλεγμα του Καρνάκ αποτελούσε το Ipet-Isut (Το πιο ειλεκτό από όλα τα μέρη). Η Λεωφόρος των Σφιγγών, μήκους ς 2,7 χιλμ., περιστοιχίζονταν από μνημειακά αγάλματα Σφιγγών, που ήταν σύμβολο του Άμμων-Ρα και ένωνε το Καρνάκ με το Λούξορ

Ο Ναός του Λούξορ, τόπος στέψης των Φαραώ

Ο Ναός του Λούξορ (αρχαίες Θήβες) δεν ήταν αφιερωμένος σε έναν θεό λατρείας ή σε μια θεοποιημένη εκδοχή του φαραώ στο θάνατο. Αντίθετα, ο ναός αυτός είναι αφιερωμένος στην αναζωογόνηση της βασιλείας. Σε εορτασμούς μεταφέρονταν με μια μεγαλειώδη πομπή προς τον Ναό του Λούξορ η Τριάδα των Θεβών που λατρεύονταν στο Καρνακ

Η προσευχή

An invocation to I-em-hetep, the Egyptian deity of medicine. Oil painting by Ernest Board

Η προσευχή

A priestess offers gifts of food and milk to the spirit of a cat. On an altar stands the mummy of the deceased, and the tomb is decorated with frescoes, urns of fresh flowers, lotus blossoms, and statuettes. The priestess kneels as she wafts incense smoke toward the altar. In the background, a statue of Sekhmet or Bastet guards the entrance to the tomb. Oil on canvas, John Weguelin (1849-1927), 1886

Η σημασία του ύδατος

Το ύδωρ είναι μέσο
καθαρισμού και
σπονδής, ενώ
συνοδεύει τους
νεκρούς μέσα σε
κτερίσματα

Bowl with human feet,
reproduction of the
hieroglyphic meaning
clean, The Metropolitan
Museum of Art

Water jar, from the grave of the princess
Sithathoriunet, alabaster, ca 1830 BC, The
Metropolitan Museum of Art

Τα μαγικά-ιερά κτερίσματα

Tilapia nilotica, magical fish to aid the transition to the world of the dead, The Metropolitan Museum of Art

Τα φυλακτά, amulets, Louvre Museum, Paris

Τα μαγικά-ιερά κτερίσματα

Το φυλακτό της καρδιάς σε περίπτωση απώλειας ή φθοράς της, ή απλά για τη φύλαξη της. Ο εγκέφαλος είναι άχρηστος αλλά η καρδιά είναι το μέσο νόησης και επικοινωνίας στο κόσμο των νεκρών. Σε τιμωρητική περίπτωση οι ταριχευτές αφαιρούσαν την καρδιά, Metropolitan Museum of Art

Heart amulets, British Museum

Το φυλακτό της καρδιάς

Three-dimensional CT scanning of the upper torso of Ramesses III

Τα μαγικά-ιερά κτερίσματα

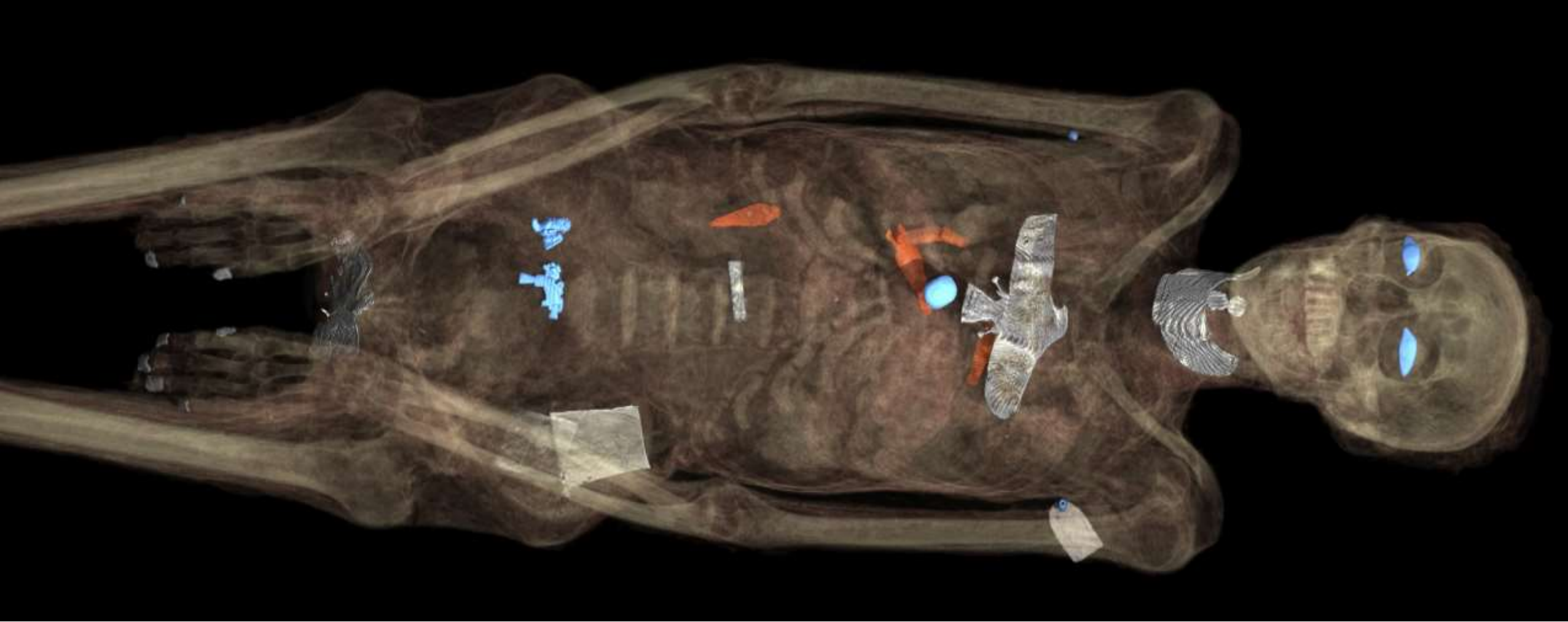

Εργαλεία μινιατούρες
ως κτερίσματα για την
τελετή «άνοιγμα του
στόματος» η οποία
επιχειρεί να
επαναφέρει το πνεύμα
και τις ιδιότητες στο
σώμα κατά την
αναγέννηση,
Metropolitan
Museum of Art

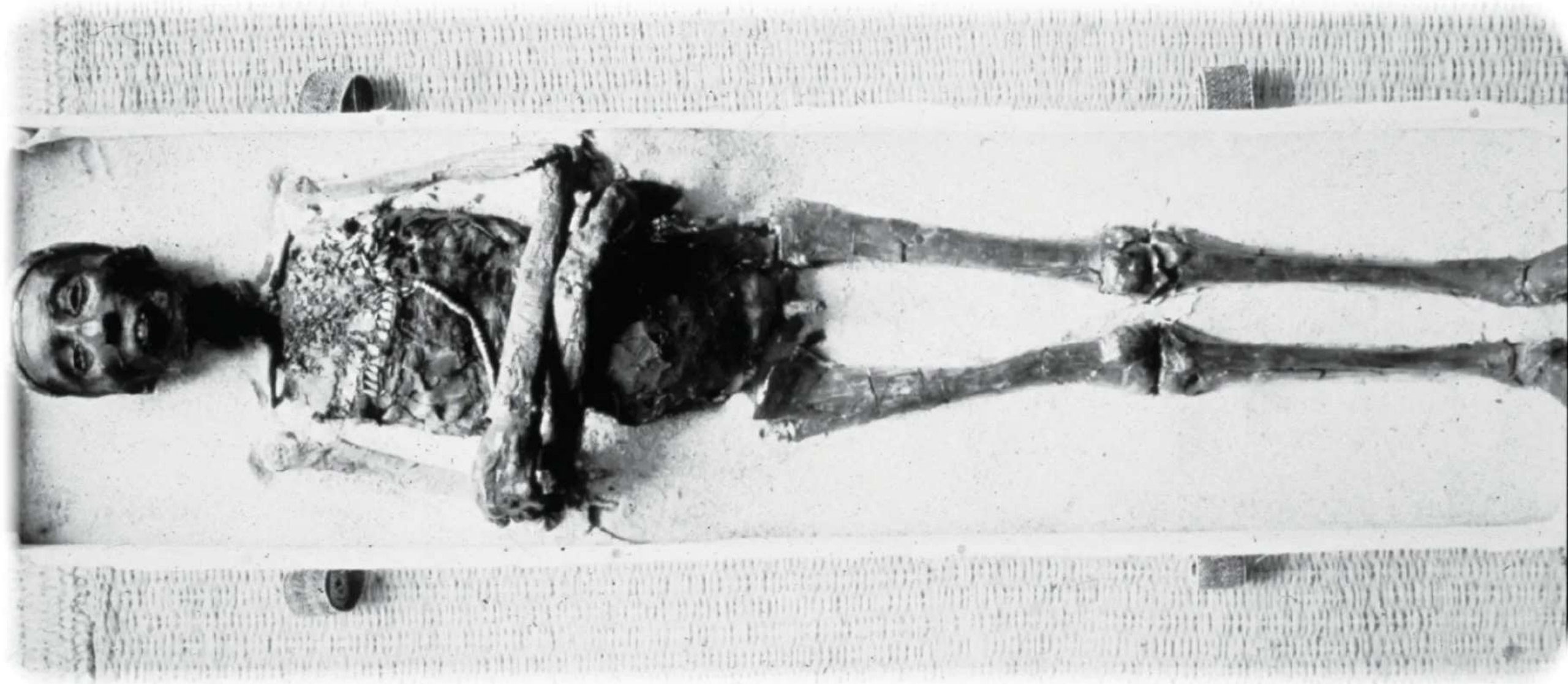

Φυλακτό οφθαλμός του θεού Horus, που συνήθως
έχει μορφή γερακιού

Ἄνθρωπέ μου ... τη μάνα σου σιότωσης ;

Η Μουμιοποίηση

After Howard Carter and Douglas Berry discovered the coffin of Pharaoh Tutankhamen, the body was aggressively unwrapped of its linen. The head was severed in order to remove the golden mask now in the Egyptian Museum of Cairo

Η Μουμιοποίηση

1

2

3

4

Μούμια με Λατινική-Αραβική προέλευση σημαίνει ταριχευμένο σώμα

Η διαδικασία φαίνεται ότι ξεκίνησε στην εποχή του Παλαιού Βασιλείου περ. 3500 π.Χ. και αφορούσε βασιλείς ευγενείς και πλούσιους. Οι κοινοί πολίτες σπάνια άντεχαν οικονομικά

1. Αφαίρεση εσωτερικών οργάνων και τοποθέτηση τους σε Κανωπιά αγγεία. Ταυτόχρονα οι κοιλότητες γεμίζουν με λινά πανιά (ή προιονίδι)

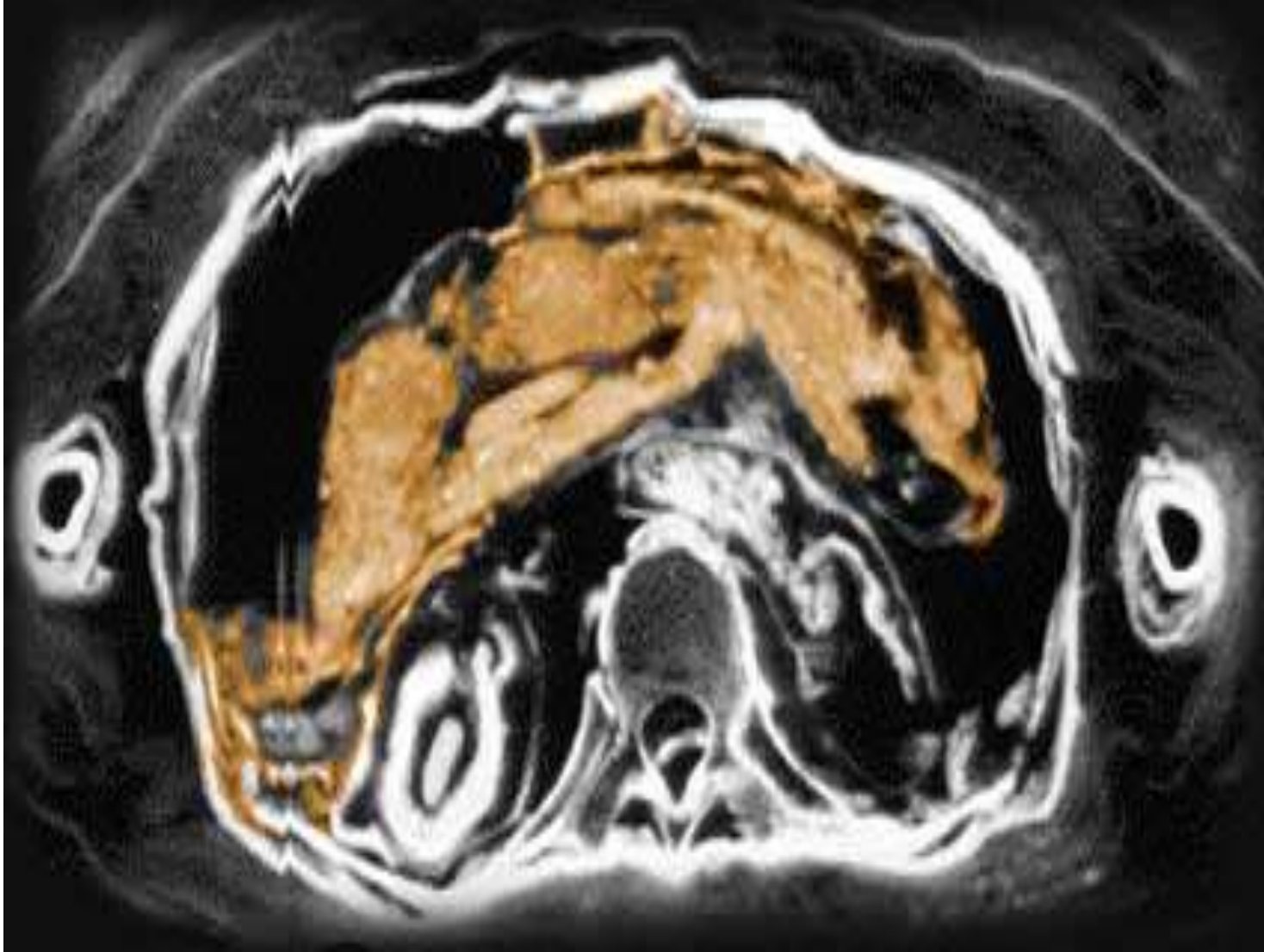
2. Αφυδάτωση του σώματος με Νάτρον ($\text{ClNa} + \text{Na}_2\text{SO}_4$, ή σε άμμο) για 40 ημέρες

3. Καθαρισμός του σώματος με αρωματικά έλαια μπαχαρικών και έλαια φοίνικα

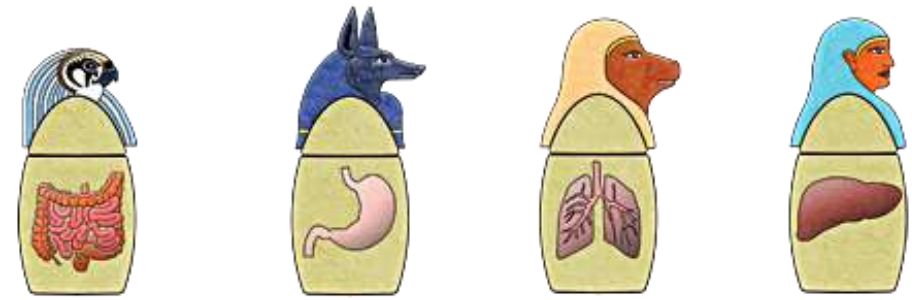
4. Τοποθέτηση φυλακτών και περιτύλιξη του σώματος με πολλά στρώματα λινών επιδέσμων (3+4) 30 ημέρες

Σε παπύρους αναφέρεται η διαδικασία, Νερό της Ελεφαντινής (ρετσίνι), νάτριο της πόλης Νειχαβίτ (άσφαλτος και πίσσα), γάλα της πόλης Κιμ (αρωματικό λάδι)

Η Μουμιοποίηση

Λινό ύφασμα προς συμπλήρωση της θωρακικής και κοιλιακής χώρας

Τα Κανωπικά αγγεία χρησιμοποιούνταν από τους Αρχαίους Αιγυπτίους κατά την ταρίχευση για την αποθήκευση και συντήρηση των εσωτερικών οργάνων για τη μετά θάνατον ζωή. Ήταν φτιαγμένα συνήθως από ασβεστόλιθο ή ήταν κεραμικά

Η τοποθέτηση του βαλσαμωμένου σώματος

Τα ανθρωπόμορφα φέρετρα ετοιμάζονταν ακριβώς στο περίγραμμα του σώματος των νεκρών. Το πρόσωπο και τα μαλλιά ζωγραφίζονταν στο φέρετρο, δίνοντας παραπέρα προσωπικό χαρακτήρα. Μια μάσκα τοποθετείται στο πρόσωπο. Μια μεγάλη πέτρινη σαριοφάγος στέγαζε το φέρετρο και παρείχε παραπέρα προστασία του σώματος

Μάσκες & Ζωγραφική

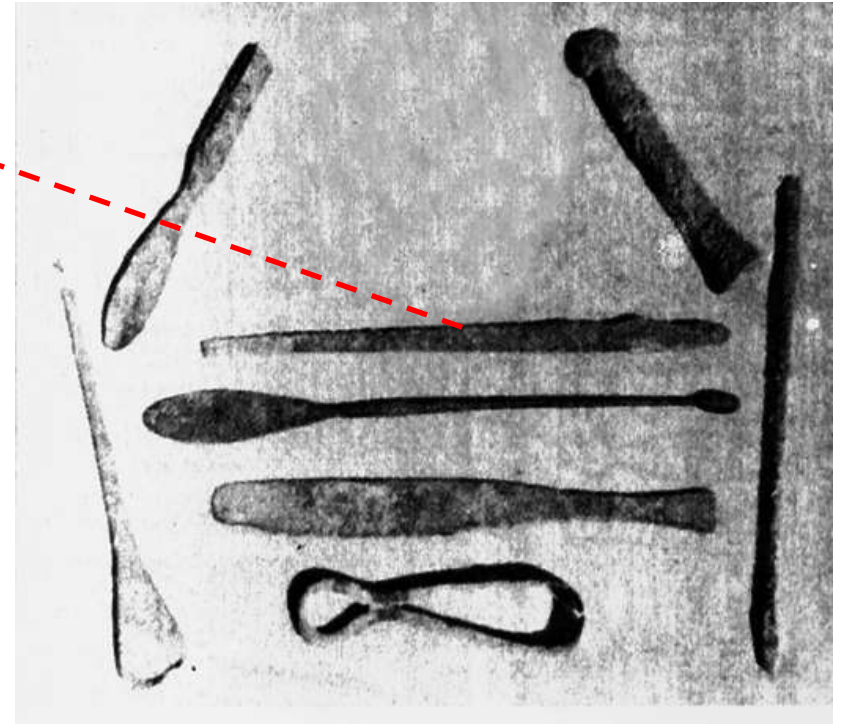
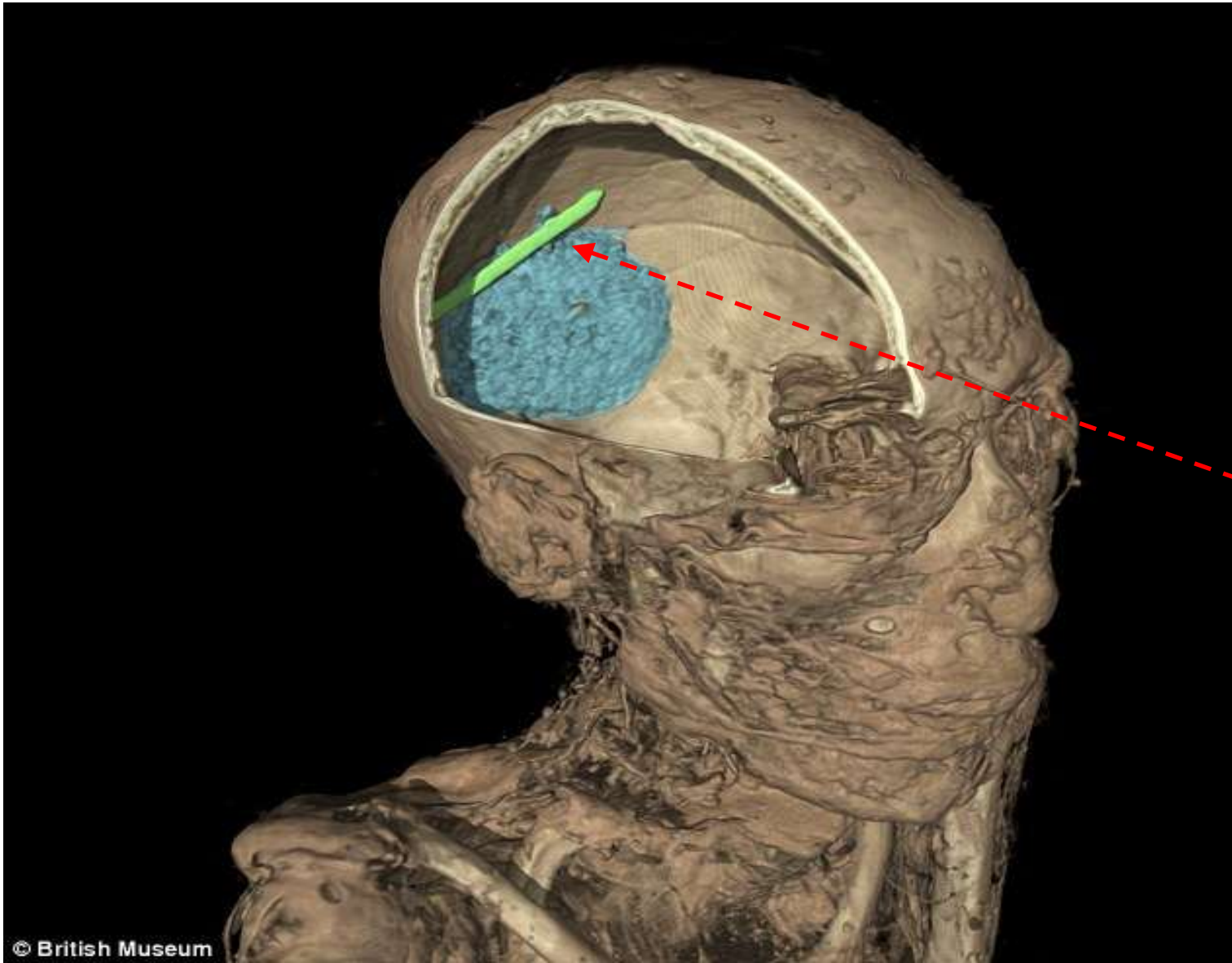

Mask from a Coffin, Cartonnage (tightly fitting layers of linen or papyrus glued with soil together), XIIth Dynasty to XVIIIth Dynasty, Brooklyn Museum

The Mummy of Demetri[ο]s, 95-100 C.E. Painted cloth, gold, human remains, wood, encaustic, gilding, Roman influence, Brooklyn Museum

Γίνονται και λάθη ... στη μουμιοποίηση

Οι τόποι ταφής

Η κλιμακωτή πυραμίδα της Σακκάρα, βορειοδυτικά της Μέμφιδος, η πυραμίδα και το περιβάλλον συγκρότημα σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Ιμχοτέπ

Η Νεκρόπολη της Γκίζα αποτελείται από τα παρακάτω μνημειακά οικοδομήματα: Τις 3 Μεγάλες Πυραμίδες, Τον τύμβο της Βασίλισσας Khentkaus Α' κόρης του Μυκερίνου, Τη Μεγάλη Σφίγγα, Το χωριό των εργατών και Διάφορα κοιμητήρια

A group of closely packed graves cut into the desert surface at the Amarna North Tombs Cemetery

Αιγυπτιακοί Πάπυροι-Τα πρώτα Ιατρικά κείμενα της αρχαιότητας

Edwin Smith: χειρουργική, ανατομική

Ebers: οφθαλμολογία-οπτική, γαστρεντερολογία

Kahun: γυναικολογία

Hearst: χειρουργική, ανατομική (ομοιάζει με ES)

Berlin: ιατρική

London: ιατρική

London and Leiden: μαγικά ξόρκια

Οι Πάπυροι

Papyrus	Length [m]	Written	Script	Contents
Kahun papyrus	1 m	c. 1900 BC	Cursive hieroglyphs	Gynecology textbook
Ramesseum papyrus I–V	Several scrolls and fragments	c. 1900 BC	Cursive hieroglyphs	Gynecology and pediatrics
Berlin papyrus 3027*	Fragment	c. 1600 BC	hieratic	Magical spells for mother and child
Ebers papyrus*	20 m	c. 1500 BC	hieratic	Composite manuscript on medicine as a whole
Smith papyrus*	4.7 m	c. 1500 BC	hieratic	Surgery textbook, “wound book”
Hearst papyrus*	3.5 m	c. 1500 BC	hieratic	Various formulations and spells, parallels to Ebers papyrus
London papyrus	2.1 m	c. 1350 BC	hieratic	Various formulations and magical spells
Berlin papyrus 3038 Brugsch	5.2 m	c. 1250 BC	hieratic	Composite manuscript, partly identical with Ebers papyrus
Chester Beatty papyrus	1.35 m	c. 1250 BC	hieratic	Various spells and formulations
Carlsberg papyrus	Fragment	c. 1200 BC	hieratic	Ophthalmology, gynecological formulations, identical with Ebers papyrus
Brooklyn papyrus	1.47 m	c. 400 BC	hieratic	Book on snake bites
Rubensohn papyrus	Fragment	c. 400 BC	hieratic	Various formulations for cough and hoarseness
Carlsberg papyrus 230	11 fragments	c. 200 AD	demotic	Fragments of a herbal book, follows Ebers papyrus in its structure
Vienna papyrus	22 fragments 4 m	c. 200 AD	demotic	Composite manuscript

*The medical texts are presumably much older (c. 2500 BC) than the preserved transcripts [3, 8].

Abbr.: m, meter; BC, before Christ; AD, anno Domini

Οι ιατροί μεταξύ μύθου και θρύλου

The tomb of Ramose depicts a woman called Merit Ptah, often cited as the first female physician. Pictured: Tomb-Chapel of Ramose in Shaykh Abd Al-Qurnah, showing bas-reliefs Depicting Guests to a Banquet Offered by Ramose

Merit-Ptah, η πρώτη αρχίατρος των Φαραώ (περ. 2700 π.Χ.), το όνομα της διασώθηκε από επιγραφή που της αφιέρωσε ο υιός της στη Γκίζα, πολλοί μελετητές αμφισβητούν ότι ήταν υπαρκτό πρόσωπο

Wooden Stela from the Mastaba tomb of Hesyre, Egyptian Museum, Cairo, number CG1426

Ο Hesyre είναι ο πρώτος καταγεγραμμένος ιατρός και οδοντίατρος της βασιλικής αυλής των Φαραώ (Hesy-Ra περ. 2600 π.Χ.)

Οι ιατροί μεταξύ μύθου και θρύλου

Imhotep (περ. 2667-2600 π.Χ.)

Πολυμαθής, πανεπιστήμων

Καγκελάριος των Φαραώ

Ιερέας του Ρα

Αρχιτέκτονας της Πυραμίδας Djoser

Μέγας θεραπευτής

Ανελήχθηκε σε θεό της ιατρικής 2000 χρόνια μετά το θάνατο του

Θεωρείτε από μελετητές ως ισάξιος του Ιπποκράτη

Imhotep statuette,
British Museum

Imhotep, The Museum of Imhotep in Saqqara

Οι ιατροί

Οι ασκούντες την ιατρική ανήκουν στο «Σπίτι της Ζωής», δομή που ελέγχεται από την κεντρική κυβέρνηση

Είναι πιθανών ότι υπήρχαν ιατροί εργασίας και τραυματισμοί θεραπεύονταν επί τόπου

Η βασική έννοια της υγείας και της ασθένειας σύμφωνα με τον Πάπυρο Ebers είναι ότι το σώμα έχει είκοσι δύο αγγεία, τα οποία συνδέουν το σώμα μεταφέροντας διάφορες ουσίες όπως αίμα, αέρα, σπέρμα, βλέννα και δάκρυα

Τοιχογραφία εντός του τάφου του εργοδηγού Irwy στην αρχαία Θήβα. Ένας οφθαλμίατρος αφαιρεί κάποιο ξένο σώμα από εργάτη στις πυραμίδες, Πανεπιστήμιο Ain Sham

Οι ιατροί

Οι ιατροί κατέγραφαν τις πράξεις τους

Οι πάπυροι πιθανών να ήταν εγχειρίδια
εποχής

Doctors of Ancient Egypt. Thanks to the invention of writing, medicine men were able to write down their courses of treatment which could be studied by others who came after them.

Original artwork from Look and Learn no 416 (3 January 1970)

Φαρμακευτική Βοτανολογία

Acacia nilotica-Διάρροια

Aloe vera-Κεφαλαλγία, έλκη, δερματίτιδες

Ocimum basilicum-Καρδιοτονωτικό

Citrullus colocynthus-Αντιρρευματικό

Belladonna-Υπναγωγό, αντιεπιληπτικό, αντιπυρετικό

Allium sativa-Αιμορροΐδες

Φαρμακευτική Βοτανολογία

Painted relief depicting a Syrian warrior drinking beer through a tube from a two-handled jar, Ancient Egyptian New Kingdom, 18th Dynasty, 1350 BC

Model depicting men making beer in ancient Egypt found at Beni Hasan, a cemetery site to the south of modern-day Minya. Middle Kingdom, spanning the 21st to 17th centuries BC

Η μύρα στην αρχαία Αίγυπτο καταναλώνεται με σκοπό την επίτευξη ψυχικής ομοιόστασης

Φαρμακευτική Βοτανολογία

Offering pipes in The Temple of Hathor at Dendera. The importance of these 'offerings' is evident in their presence, perhaps they were used as a means of communicating with the higher self

Στον Αιγυπτιακό πάπυρο Ebers Papyrus, περιγράφεται η χρήση του όπιου ως αναλγητικό και ψυχοτρόπο, ως ηρεμιστικό σε παιδιά που κλαίνε έντονα και σε περιπτώσεις ευθανασίας

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι καλλιεργούσαν τις δικές τους παπαρούνες (opium poppies) στην αρχαία Θήβα και τις ονόμαζαν thebaicum και thebaine

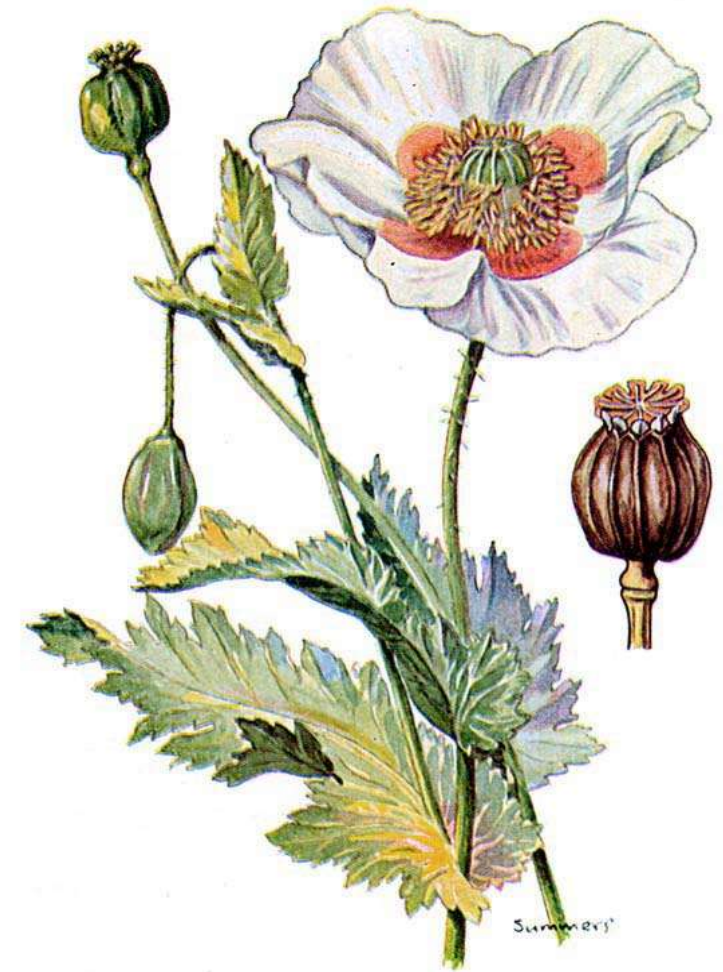
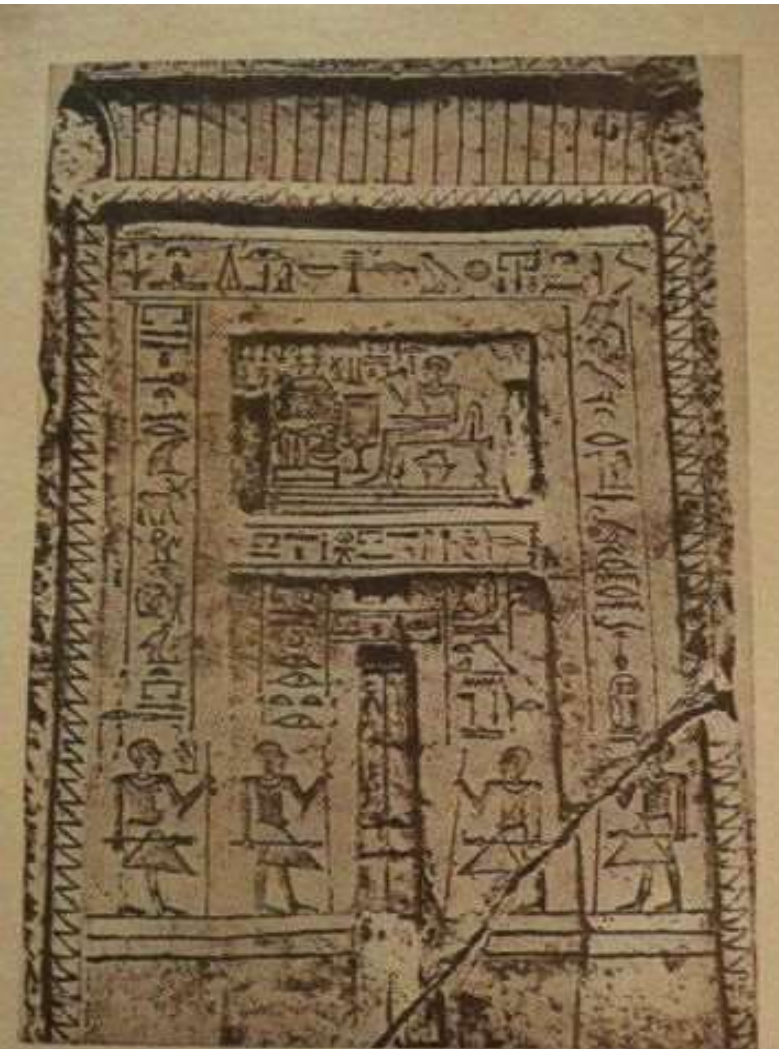

PLATE XIII.—*Papaver somniferum* (Opium Poppy). (From Jackson: *Experimental Pharmacology and Materia Medica.*)

Οφθαλμολογία

STÈLE «FAUSSE PORTE» DE PEPI-ANKH-OR-IRI

VIe dynastie

Oculiste et Chef des Medecins du Roi ; le plus ancien oculiste dont le nom soit parvenu jusqu'à nous

(Photographie du Prof. H. Junker)

Η οφθαλμολογία ήταν μία ξεχωριστή ειδικότητα που απαιτούσε ειδικευση

Το τράχωμα, γνωστό και ως κοικιώδης επιπεφυκίτιδα ή αιγυπτιακή οφθαλμία και δύναται να οδηγήσει στην τύφλωση, είναι λοιμώδης νόσος που προκαλείται από το βακτήριο *Chlamydia trachomatis*. Ο βαφές οφθαλμών της αρχαίας Αιγύπτου περιείχαν αντιμόνιο, στοιχείο που δρούσε προστατευτικά

A container for an eye cosmetic called kohl, is a marvelous little portable makeup kit, Metropolitan Museum of Art

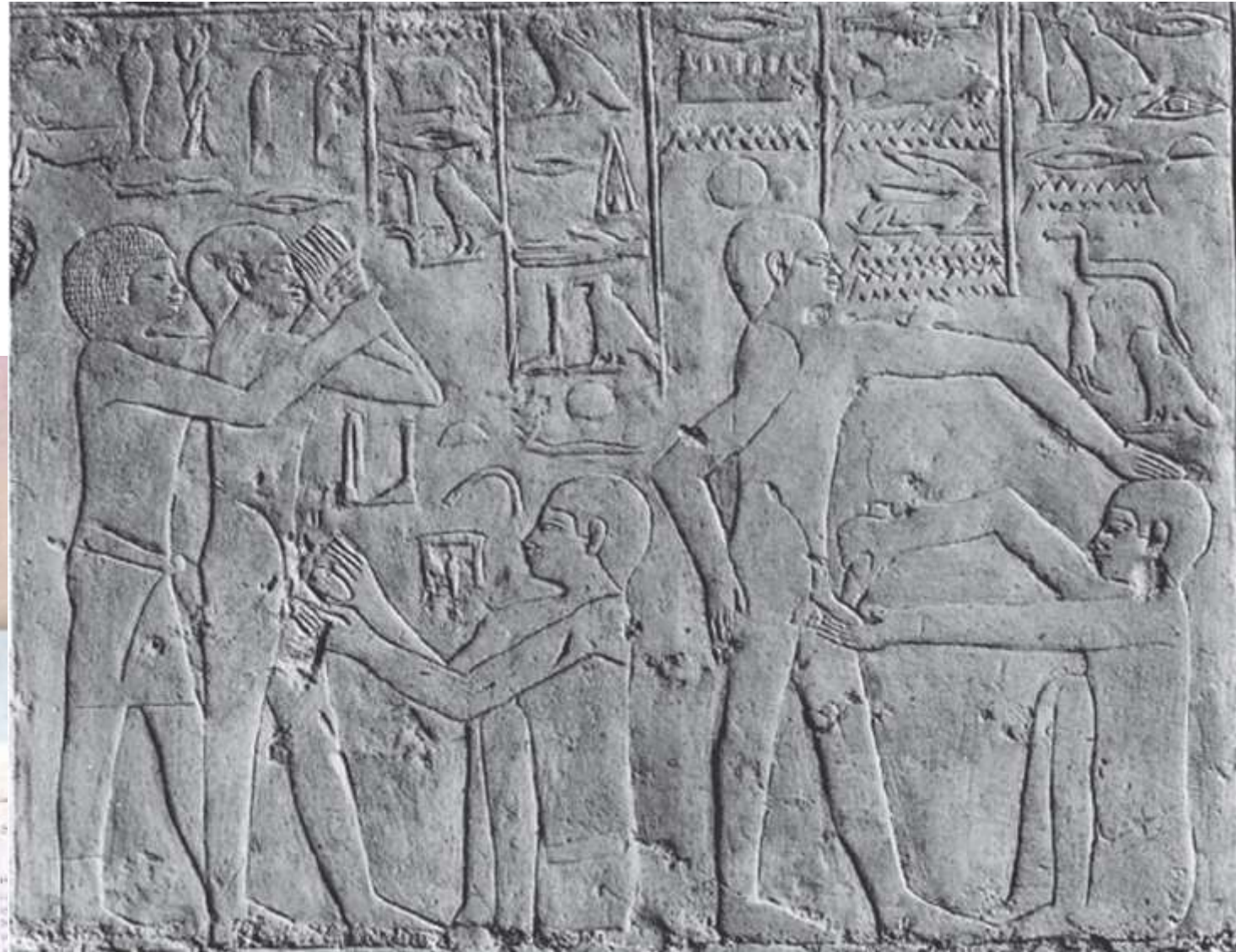
Η χειρουργική

Ασκείται από τους ιατρούς

Εξελιγμένα εργαλεία

Χειρουργικά εργαλεία, Αρχαιολογικό Μουσείο Καΐρου

Relief line-art of the ancient Egyptian stela in Ankhmahor's tomb dating to Dynasty 6 and reign of King Teti (2355-2343 BC) demonstrating two men being circumcised

Η χειρουργική

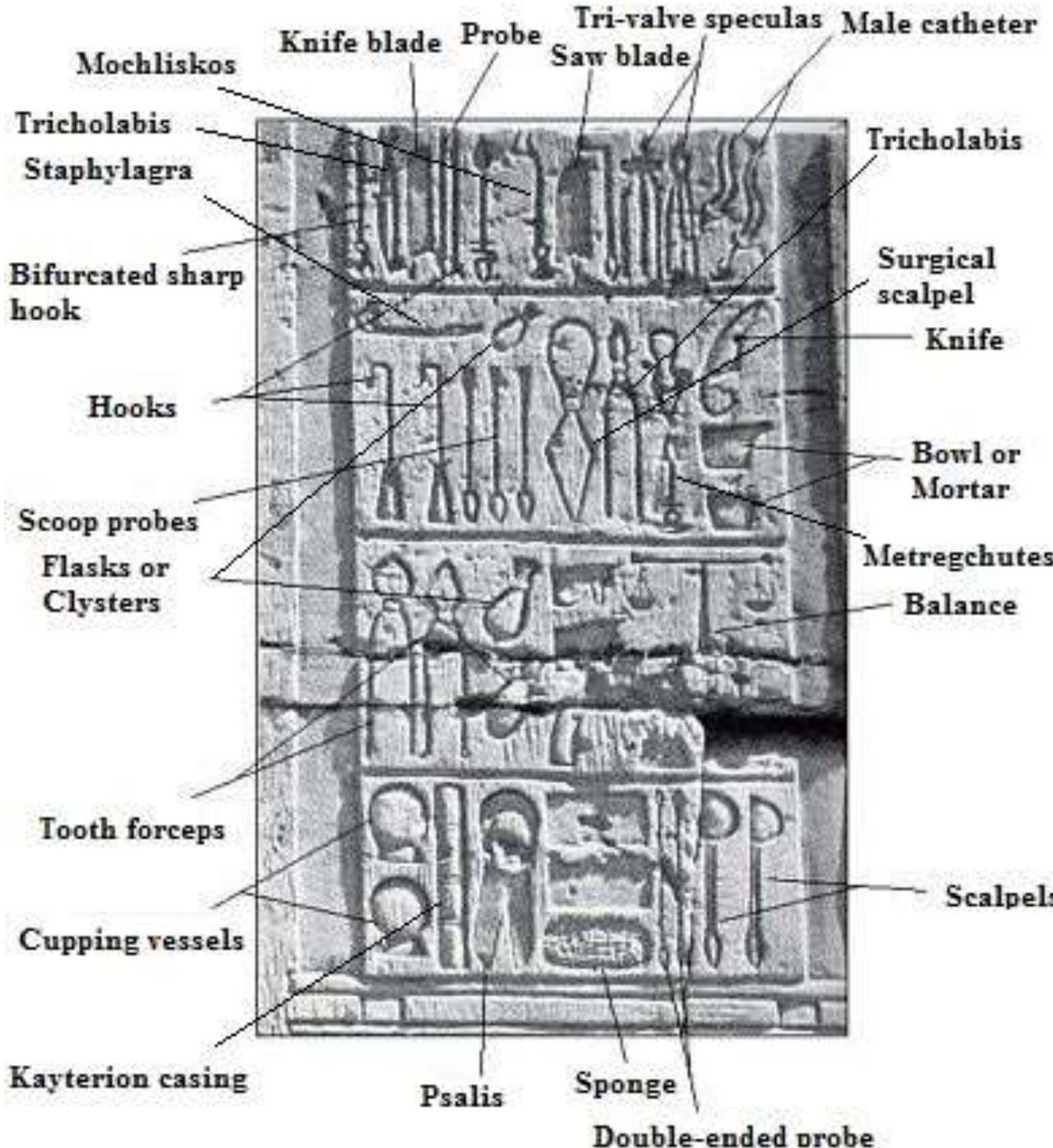
This surgical probe (1914.05.0130) belongs to the Ptolemaic period (4th to 1st centuries BC), the time of Greek rule over Egypt, after it was conquered by Alexander the Great. It is a cast bronze device, some 15.8 cm in length, and was used to probe wounds in search of projectiles and bone fragments, as well as to explore fistulae. Similar probes were used for centuries, from ancient times through the 19th century

Η χειρουργική

Αρχαία Αιγυπτιακά εργαλεία μουμιοποίησης

Surgical instruments, relief from the Temple of Kom Ombo, dating from the reign of Ptolemy V

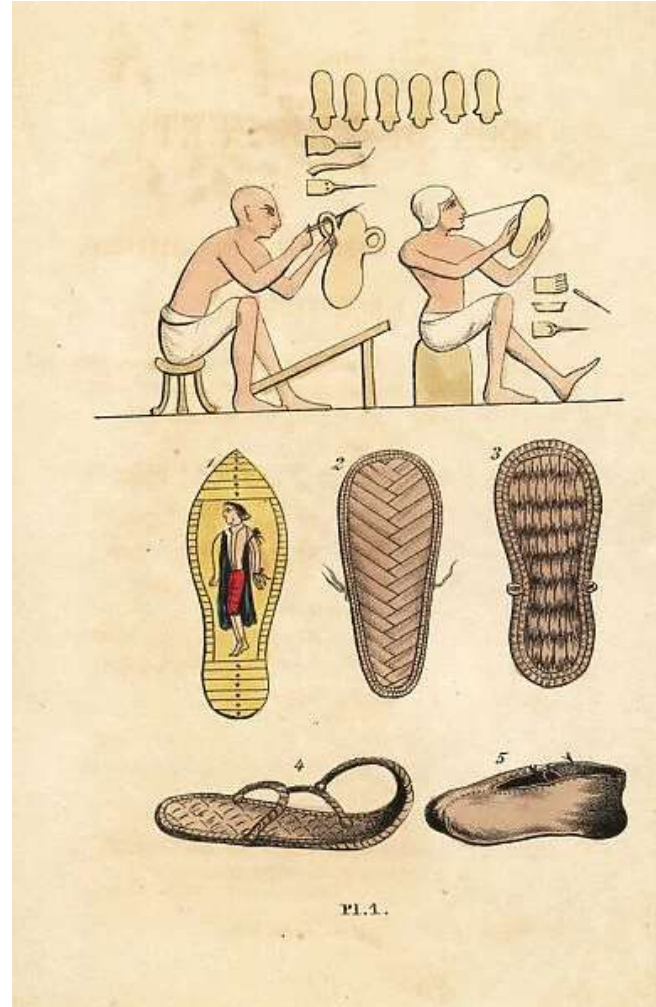

Ορθοπαιδική και προσθετική

Ορθοπδική και προσθετική

Τα υποδήματα κατασκευάζονται ανά περίπτωση, ενώ σε ορθοπδικές παθήσεις προσαρμόζονται ανάλογα

Cobblers making sandals in ancient Egypt, with examples of curved-toe sandal 1, palm-leaf sandals 2, 3,, 4 and leather close-laced shoe 5. Handcoloured copperplate engraving from J. Sparkes Halls Book of the Feet, History of Boots and Shoes, New York, 1847

English: Roma, a doorkeeper of the 18th or 19th Dynasty, 1539-1292 BC or 1292-1190 BC. As can be seen in the stela, he has a leg abnormality which requires him to use a cane. The text further eludes to diagnosis of club foot and poliomyelitis. Nunn J. Ancient Egyptian Medicine. University of Oklahoma Press, Norman, 1996

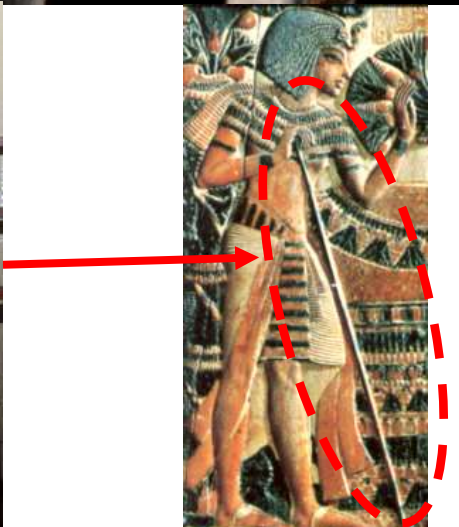
Ορθοπαιδική και προσθετική

Tutankhamun
(ca 1341-1323
BC), the
antepenultimate
pharaoh of the
Eighteenth
Dynasty

Ο Tut έπασχε από
halus valgus και
διαμαρτίες
δακτύλων κάτω
άκρου

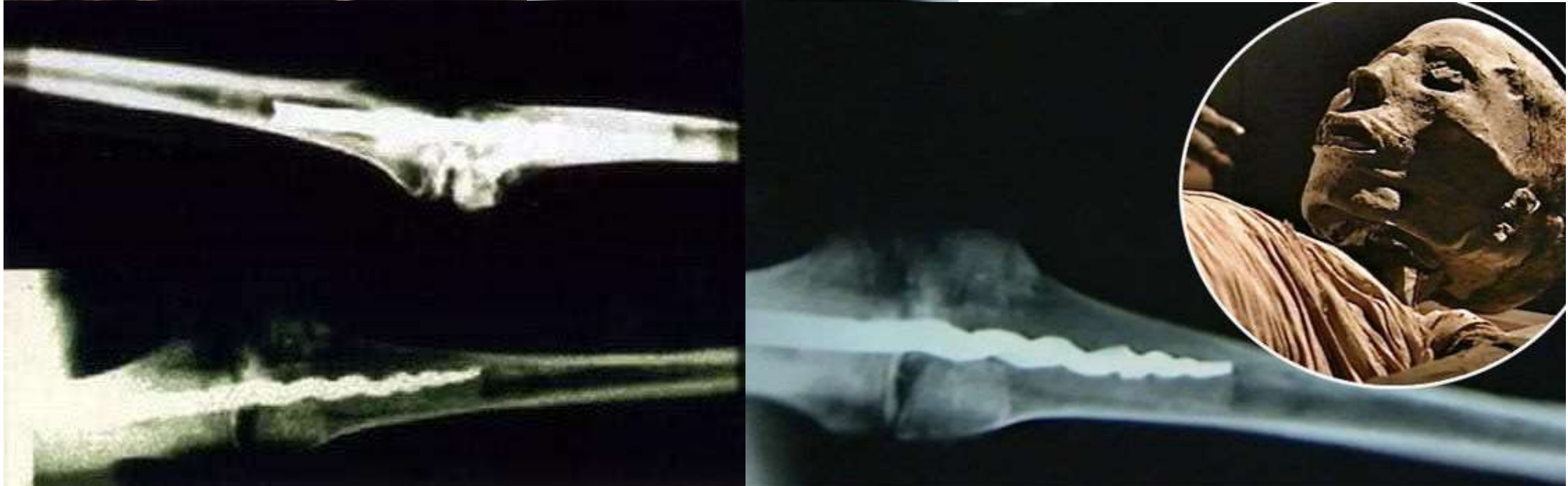
Η βακτηρία θα
γίνει βασιλικό
σύμβολο

Ορθοπαιδική και προσθετική

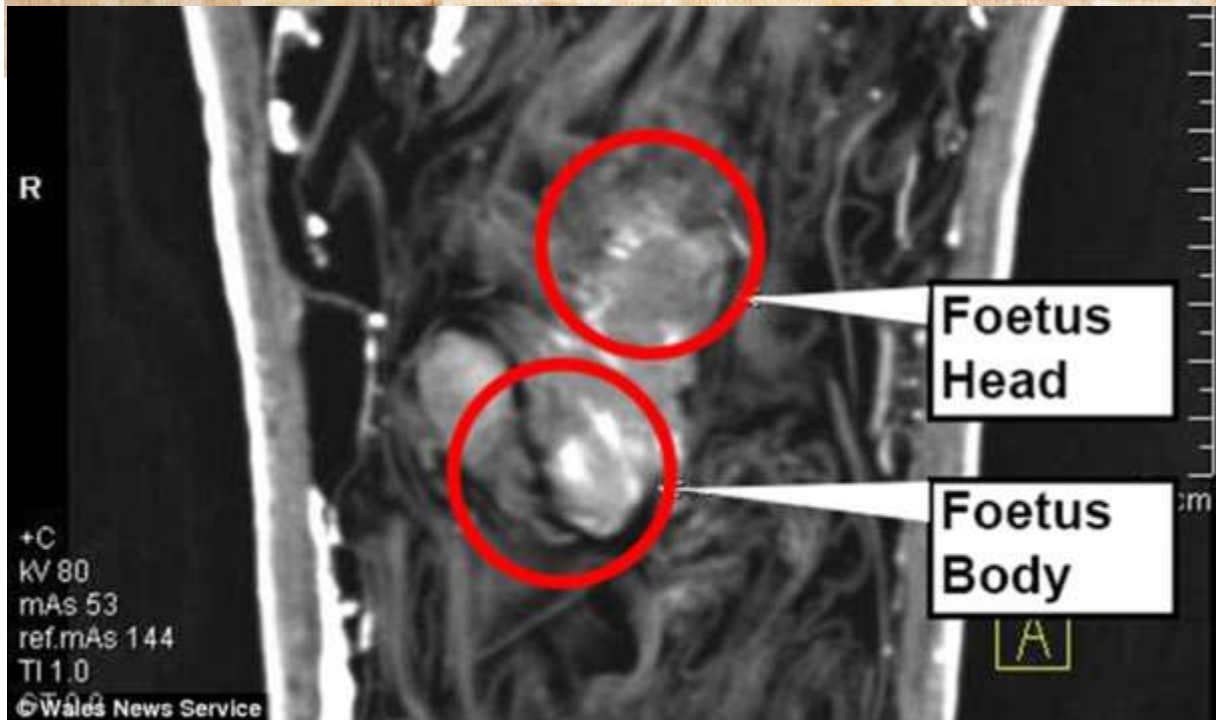
Καρφι σε μούμια του 11^{ου} αιώνα π.Χ.

Η σημασία του εμβρύου και του νεογνού

Egyptian papyrus depicting woman giving birth aided by maids and midwife, Papyrus Museum, Cairo, DGA922057

Η διαδικασία του τοκετού γίνεται παρουσία μαιών και θεών
Τα έμβρυα σε περίπτωση θανάτου της εγκυμονούσας παραμένει εντός της κοιλιακής χώρας κατά τη μумιοποίηση

Η σημασία του εμβρύου και του νεογνού

Το νεογνό σε περίπτωση ασθένειας πρέπει να τραφεί από «ιερά» βάζα

Η ταφή γίνεται σε εμβρυϊκή στάση, ενώ σε τάφους τοποθετούνται και κτερίσματα σχετικά με τη διατροφή του νεογνού

Milk was fed to sick ancient Egyptian children from these Bes jars in hopes that the milk would be transformed into medicine ceramic New Kingdom Late Period, Rosicrucian Egyptian Museum in San Jose, California (top left) & Breast feeding and nursing are considered as the most important processes for the child and for the rebirth, anthropoid jars, Dynasty 18, ca 1400 BC, The Metropolitan Museum of Art & Egyptian Mummy buried in fetal position

Η Οδοντιατρική

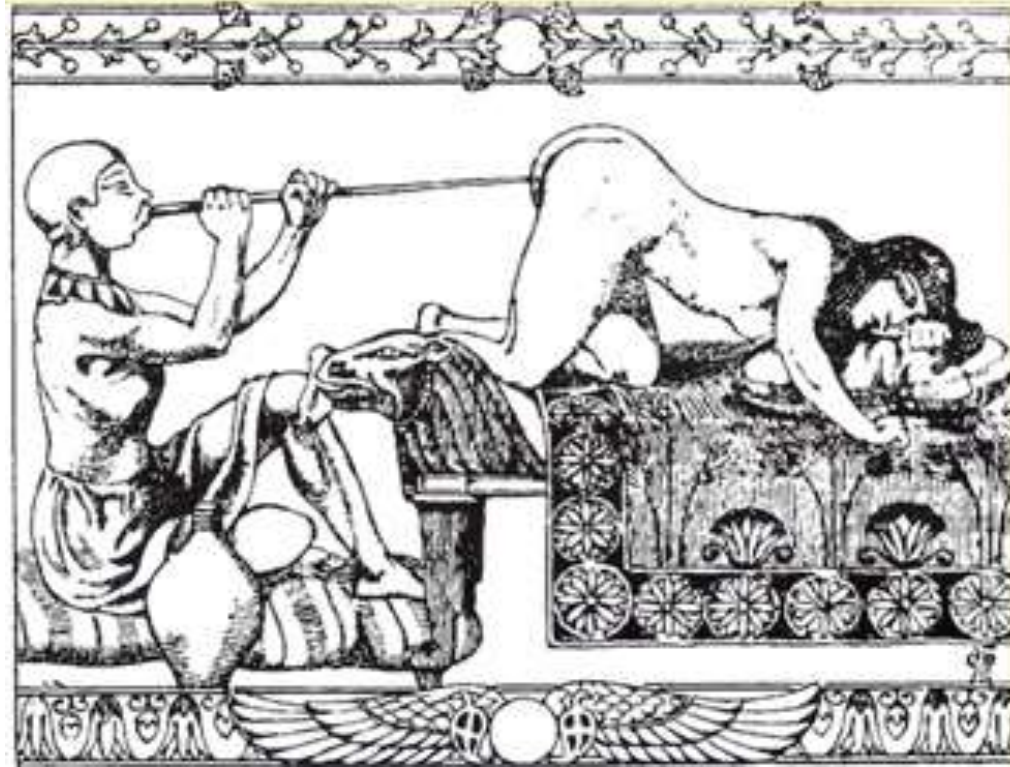

Ενδείξεις σφραγίσματος και εξαγωγής οδόντος

Mummy dental fillings. Different fillings and ointment recipes are found in the Ebers Papyrus. One describes how to treat “an itching tooth until the opening of the flesh: cumin, 1 part; resin of incense, 1 part; dart fruit, 1 part; crush and apply to the tooth”.

The idea was that this would drain the infection

Ιατρικές πράξεις με ενδιαφέρον

Proctologists existed, or Neru Phuyt, which literally translates as “Guardian of the Anus” to perform clysters

Η κόμη είναι σημαντική, καταπλάσματα (μαλακός υγρός πολτός, συχνά θερμασμένος με προσθήκη φαρμακευτικών φυτικών ουσιών, που απλώνεται πάνω σε ένα κομμάτι ύφασμα) και extensions χρησιμοποιούνται, ενώ χορηγούνται και θεραπείες για την αλωπεκία

Η δερματοστιξία

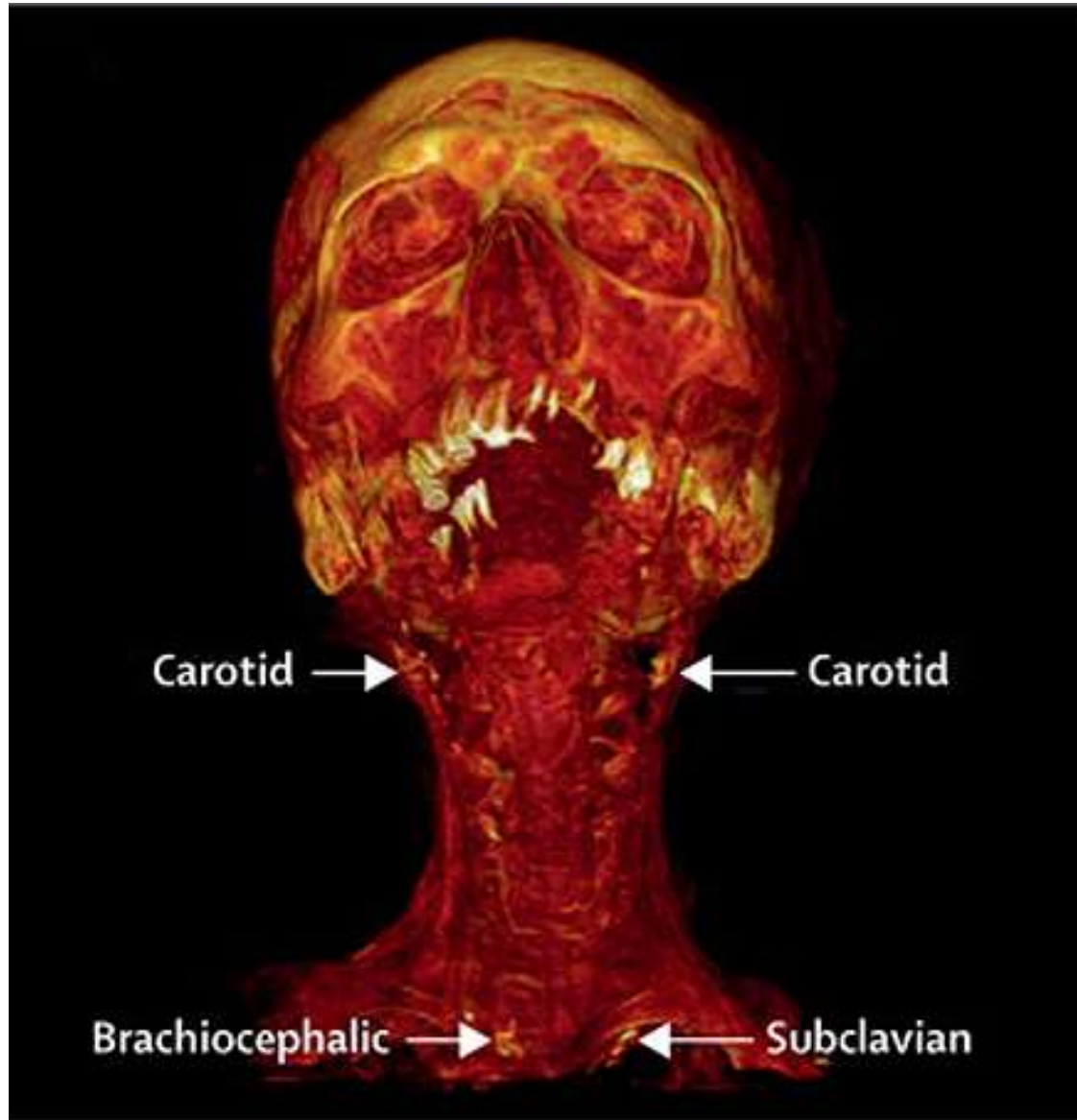
Διακόσμηση

Προστασία

Ευεξία

Παράκληση θεραπείας

Η αθηροσκλήρωση στην αρχαία Αίγυπτο

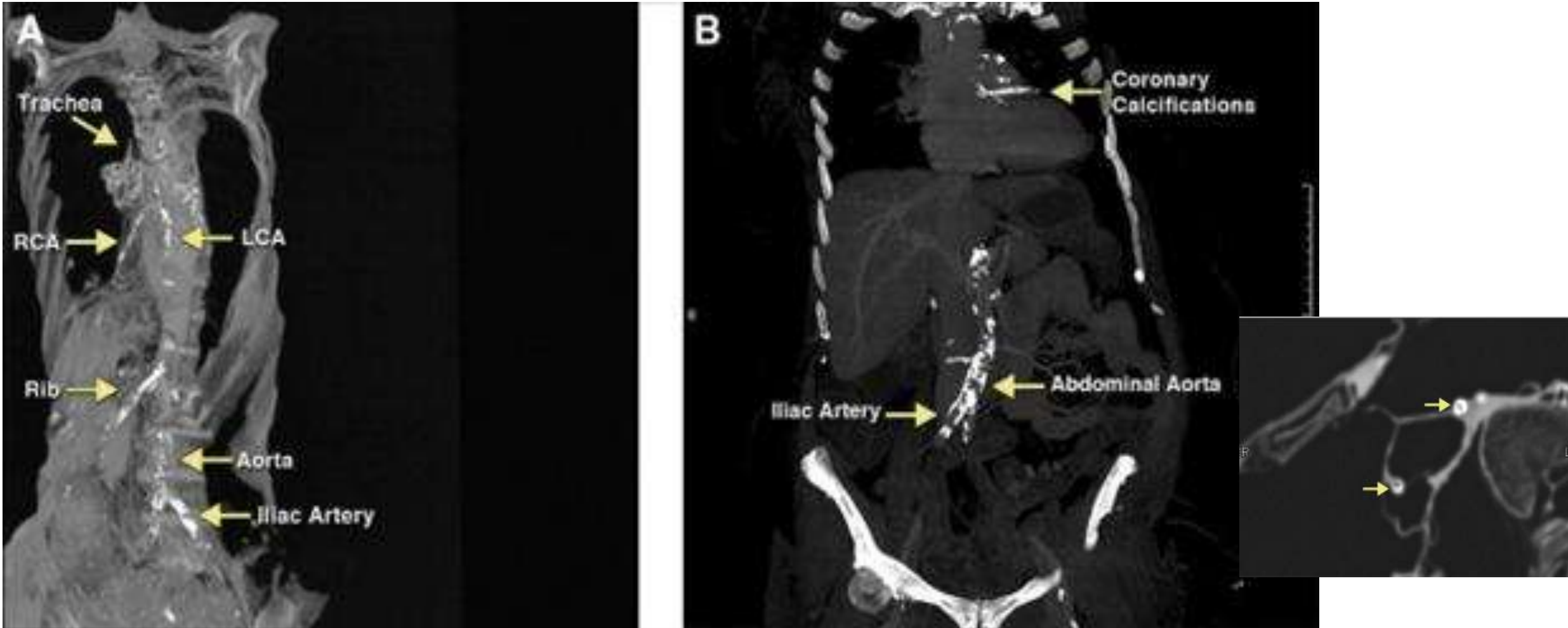
Αθηροσκλήρωση, μία σύγχρονη νόσος;

Η αθηροσκλήρωση στην αρχαία Αίγυπτο

Αθηροσκλήρωση κοινών λαγόνιων. Περιγίπισσα της δεύτερης μέσης αρχαίο-αιγυπτιακής περιόδου

Η αθηροσκλήρωση στην αρχαία Αίγυπτο

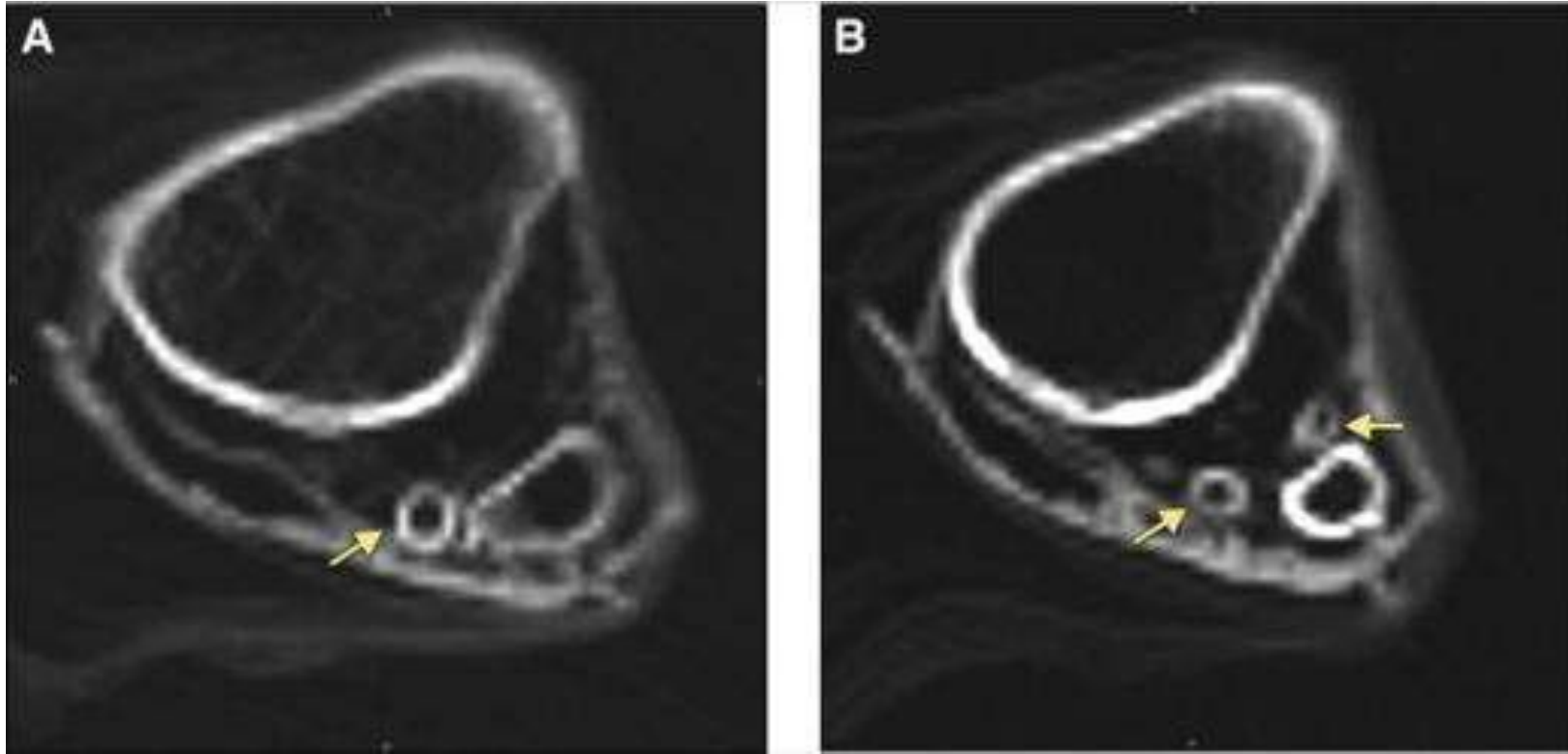
Atherosclerosis στις στεφανιαίες, αορτή και λαγόνιες αρτηρίες. Πριγκίπισσα της δεύτερης μέσης αρχαιο-αιγυπτιακής περιόδου

Η αθηροσκλήρωση στην αρχαία Αίγυπτο

Atherosclerosis στην επιπολής μηριαία αρτηρία άμφω. Ευγενής κατά τη διάρκεια της 18^{ης} δυναστείας

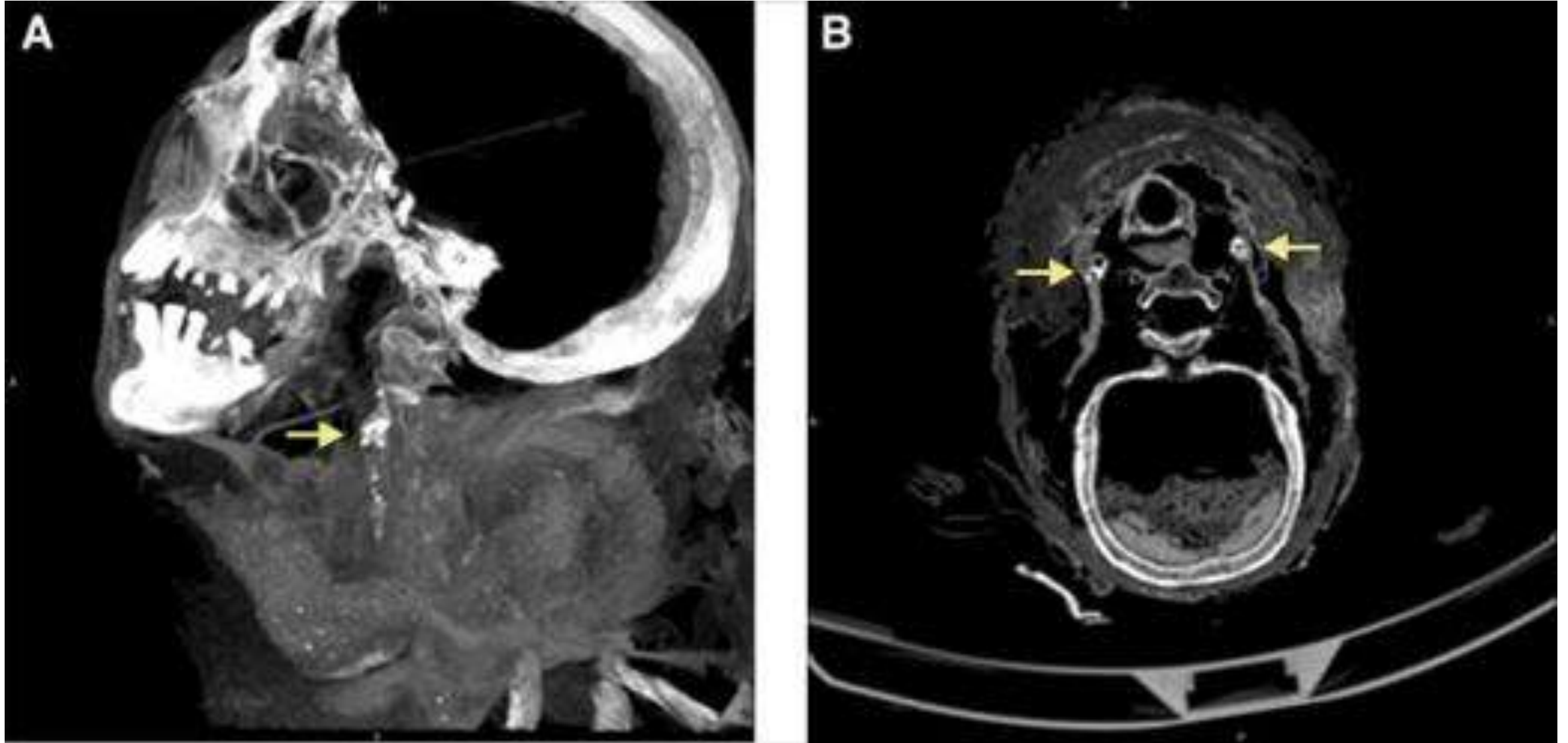
Η αθηροσκλήρωση στην αρχαία Αίγυπτο

Atherosclerosis στην ιγνυακή και κνημιαία αρτηρία. Γυναίκα ευγενής κατά την Πτολεμαϊκή περίοδο

Η αθηροσκλήρωση στην αρχαία Αίγυπτο

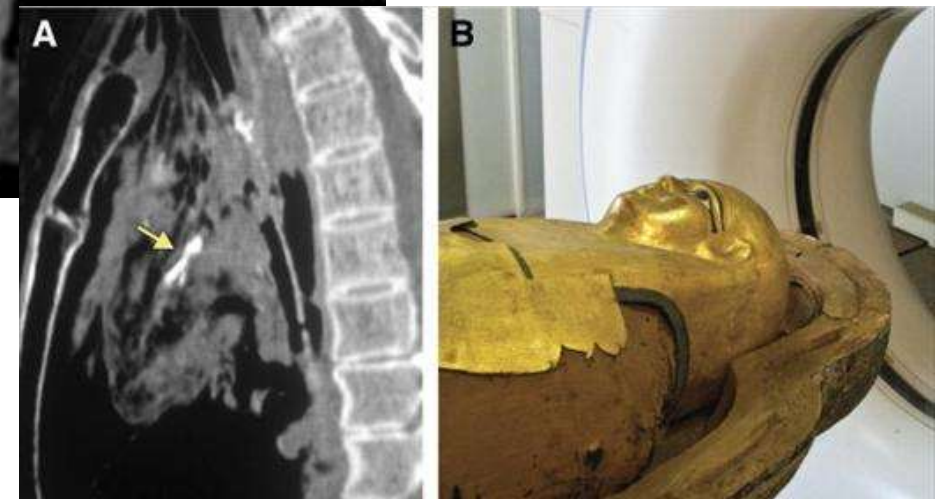

Atherosclerosis στις καροτιδικές αρτηρίες. Άνδρας που ζούσε στο παλάτι κατά την 18^η δυναστεία

Η αθηροσκλήρωση στην αρχαία Αίγυπτο

Αθηροσκλήρωση μιτροειδούς βαλβίδας. Ευγενής 18^{ης} δυναστείας

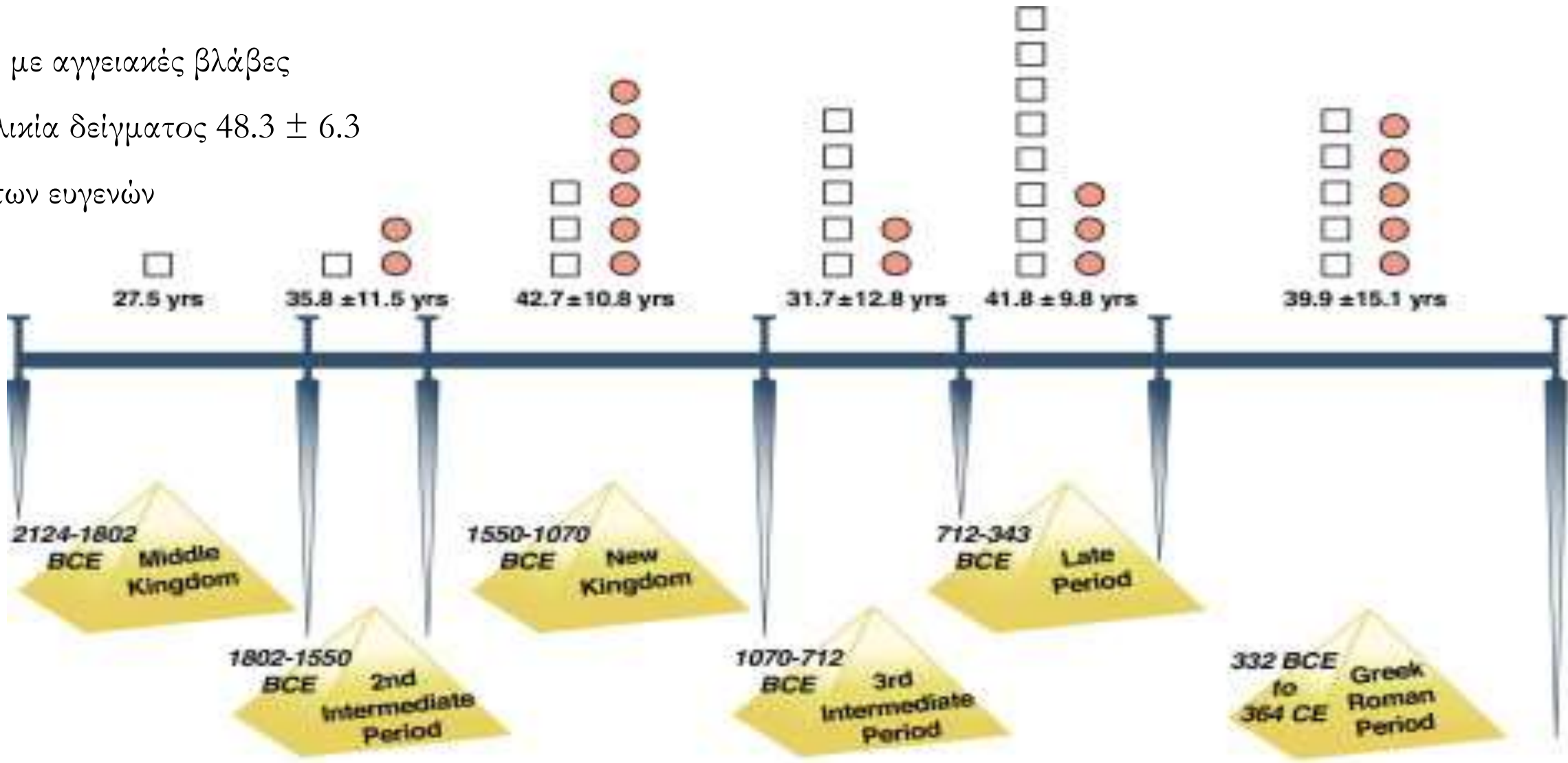
Η αθηροσκλήρωση στην αρχαία Αίγυπτο

Το 31% με αγγειακές βλάβες

Μέση ηλικία δείγματος 48.3 ± 6.3

Νόσος των ευγενών

Αίτια;

Η αθηροσκλήρωση στην αρχαία Αίγυπτο

Η ψητή στα κάρβουνα
πάπια !

Αναπαράσταση από τον τάφο
Antefoker, Βεζίρη του
Sesostris I και της γυναίκας
του Senet

Η Κλεοπάτρα των Πτολεμαίων η 7^η, Βασίλισσα της Αιγύπτου

Η Κλεοπάτρα της Αιγύπτου VII (69-30 π.Χ.), η βασίλισσα των βασιλέων, ανήλθε στον θρόνο των Πτολεμαίων, κληρονομώντας εκτός από το στέμμα και τη μεγάλη έφεση των Πτολεμαίων για την ιατρική και τον έρωτα για την επιστήμη.

Κοσμητική: δερματολογία, τριχοφυΐα, λουτροθεραπεία, αρωματοθεραπεία, λουτρά γάλακτος, σαπωνοποιεία

Θεραπευτική βοτανολογία

Δηλητήρια, αλεξικέραυνα

Εκτριωτικά

Γυναικολογία

Εμβρυολογία

Bronze Cleopatra coin, British Museum (left) & Painting by Reginald Arthur from 1892, depicting the legendary death of Cleopatra by snakebite (right)

Οι Μούμιες στην Ιατρική

Η διαχρονική διαμάχη συμφερόντων ταριχευτών και χειρουργών οδήγησε τελικά στην αναστολή της εξέλιξης της Αιγυπτιακής χειρουργικής

Η έλλειψη πτωμάτων οδήγησε στο παραεμπόριο μούμιαις

Examination of a Mummy, a Priestess of Ammon, Paul Dominique Philippoteaux (1845-1924), ca 1890

Οι Μούμιες στην Ιατρική

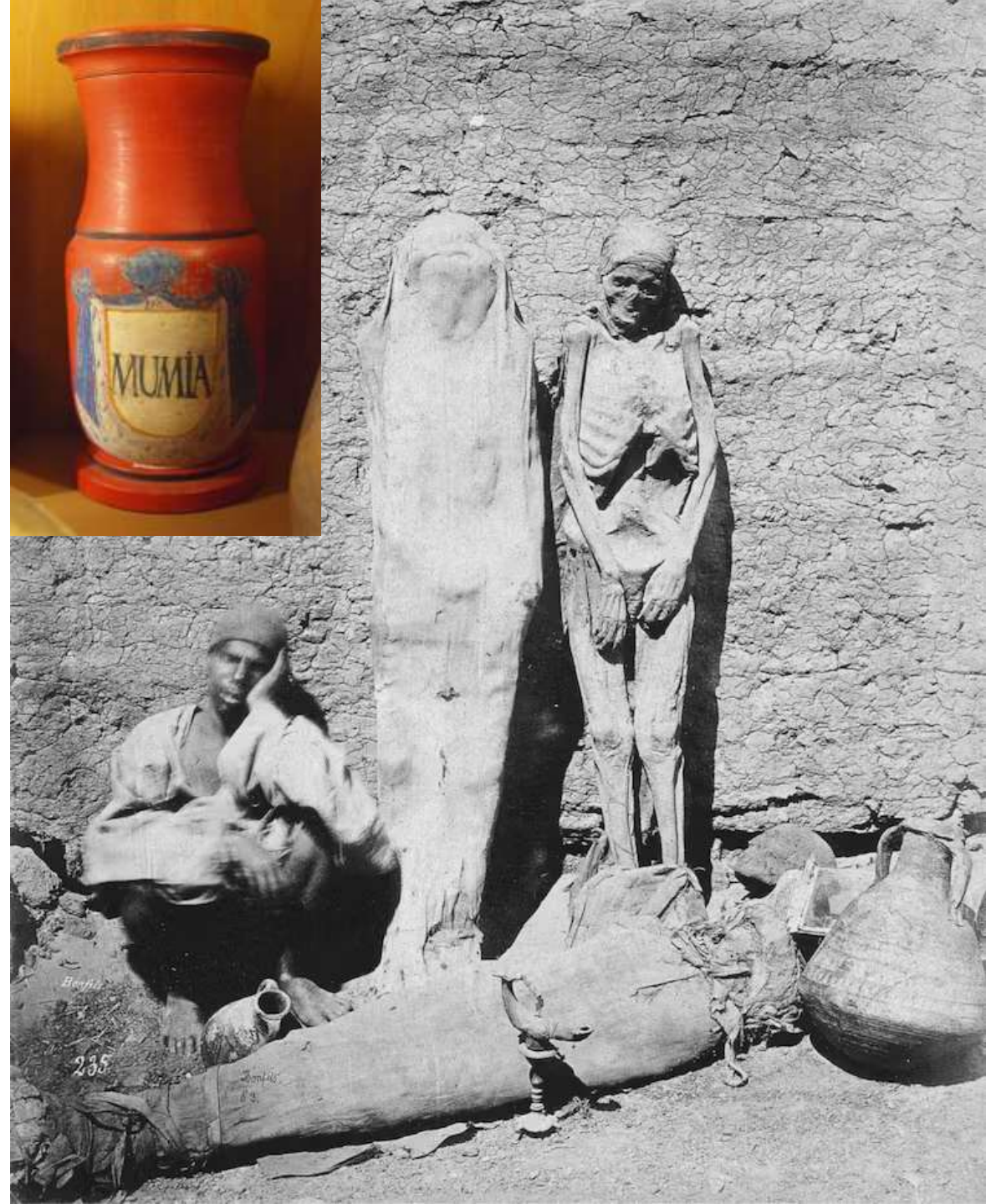
Η Mumia, το προϊόν που δημιουργήθηκε από μουμιοποιημένα σώματα, ήταν μια φαρμακευτική ουσία που καταναλώνονταν για αιώνες από πλούσιους και φτωχούς, διαθέσιμη σε φαρμακευτικές αποθήκες και φαρμακεία και δημιουργήθηκε από υπολείμματα μουμιών που έφεραν από αιγυπτιακούς τάφους στην Ευρώπη

Για τη βασιλική και κοινωνική ελίτ, η κατανάλωση μουμιών φαινόταν ένα βασιλικά κατάλληλο φάρμακο, καθώς οι ιατροί ισχυρίστηκαν ότι η μούμια ήταν φτιαγμένη από Φαράω. Ο βασιλιάς έπρεπε να τρέφεται «βασιλικά»!

Ο λινός επίδεσμος έγινε οδοντικό νήμα

Πουδραρισμένη σάρκα μούμιας ή τεμαχισμένη σε μικρά τεμάχια προστέθηκε σε ποτά!

Οι πλούσιοι έστηναν παραστάσεις «ξετυλίγματος» μούμιας

An Egyptian street mummy seller in 1875

Εργαστήριο
Ιστορίας της Ιατρικής
και Ιατρικής Δεοντολογίας

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

**ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΘΕΡΜΑ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ**